

Кукуруз Оксана Володимирівна

Доктор політичних наук

Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України (м. Київ, Україна)

<https://orcid.org/0000-0003-1863-3028>

e-mail: kukuruz@nas.gov.ua

Пахомов Руслан Володимирович

Аспірант, Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України

(м. Київ, Україна)

<https://orcid.org/0009-0001-4550-710X>

e-mail: pakhomovr@gmail.com

**ДОПУСТИМИ МЕЖИ ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО
ІНТЕЛЕКТУ У ВІДПРАВЛЕННІ ПРАВОСУДДЯ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ**

Резюме

У статті проаналізовано окремі випадки застосування штучного інтелекту (далі — ШІ) у відправленні правосуддя в зарубіжних країнах, а також ставлення суб'єктів української політики до цієї передової технології, зокрема на тлі подальшої європейської інтеграції України. Показано, що в цілому іноземні судові системи експериментують із застосуванням високих технологій і зокрема ШІ, проте не готові розглядати ШІ, як технологію, яка, проаналізувавши матеріали судової справи, здатна сама згенерувати судові рішення та, як наслідок, замінити суддю-людину. З'ясовано, що керівники національних органів судової влади та відповідні ключові представники законодавчої та виконавчої влади в цілому поділяють та підтримують європейські підходи, але допускають більш сміливе застосування ШІ з метою підвищення ефективності влади загалом та українського суду зокрема. Доведено, що найбільш аргументованою і розвиненою в цьому контексті є консолідована професійна позиція, яку пропагують інституції Європейського союзу (Консультативна рада європейських суддів, Європейська комісія з ефективності правосуддя та ін). У їхніх програмних документах зазначено, що ШІ може виконувати

виключно асистивну (допоміжну) роль у відправленні правосуддя. Автори статті акцентують увагу на необхідності розроблення виваженої і послідовної публічної політики в Україні та відповідного їй правового регулювання в цій сфері, враховуючи позиції інституцій Європейського Союзу.

Ключові слова: штучний інтелект; ефективність влади; судова влада; відправлення правосуддя; публічна політика, євроінтеграція.

Вступ

Штучний інтелект є поточним світовим мейнстрімом. Сфера його застосування швидко розширюється, так само швидко прогресують і технології його реалізації, роблячи сам штучний інтелект більш досконалим, а результати його роботи більш точними і якісними. Уряди багатьох держав звертають увагу на цю технологію в пошуках шляхів для підвищення власної внутрішньої ефективності і Україна не стоїть осторонь цього процесу. Судова влада в своїх офіційних документах також згадує ШІ та розглядає різні варіанти його застосування. Проте він, як і будь-яка технологія, надаючи певні переваги, створює пропорційні ризики, до яких національна судова система має бути готовою.

Всебічне вивчення впливу на судову владу використання штучного інтелекту потребує залучення науковців з різних галузей. Частково питання правового регулювання застосування ШІ вже досліджувалось такими науковцями, як Г. Андрощук, О. Баранов, М. Карчевський, Т. Каткова, Д. Куковинець, але в частині визначення допустимих меж застосування штучного інтелекту під час відправлення правосуддя ґрунтовних наукових праць ще немає. В кінці листопада 2024 р. в Україні пройшли публічні обговорення нової концепції електронного суду, в якій значна увага приділялась саме використанню технологій штучного інтелекту, що обумовлює актуальність наукових досліджень з цієї проблематики. Метою цієї статті є з'ясування допустимих меж застосування штучного інтелекту у відправленні правосуддя. Для цього необхідно вирішити наступні завдання: проаналізувати зарубіжний досвід використання штучного інтелекту в процесі реалізації функцій судової влади; вивчити ставлення суддів до використання штучного інтелекту в судочинстві; проаналізувати політичні документи і правові акти, які регулюють застосування штучного інтелекту, зокрема в процесі відправлення правосуддя; визначити функції, які може виконувати штучний інтелект у відправленні правосуддя.

Методи дослідження

У дослідженні застосовано міждисциплінарний підхід (знання з політології, правознавства та інформаційних технологій). Аналіз зарубіжного досвіду щодо використання штучного інтелекту судовою владою здійснено за допомогою методу кейс-стаді. Для вивчення позицій ключових політичних

акторів використано методи медіа-моніторингу та інтерв'ювання, а для визначення очікувань майбутніх користувачів єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи щодо найбільш корисних на їх думку функцій штучного інтелекту здійснювалось соціологічне опитування.

Результати дослідження

У 2020 р. Міністерство цифрової трансформації розробило Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні. Серед пріоритетних сфер, в яких реалізуються «завдання державної політики розвитку галузі штучного інтелекту, є: освіта і професійне навчання, наука, економіка, кібербезпека, інформаційна безпека, оборона, публічне управління, правове регулювання та етика, правосуддя» [1].

Вища рада правосуддя (далі — ВРП), розглядаючи цю Концепцію та надаючи свої пропозиції до заходів з її реалізації, відкинула пропозиції «створення пілотного проекту на базі суду першої інстанції для розроблення єдиних стандартів обліку судових рішень та інших даних, які формуються в комп'ютеризованих системах / реєстрах під час здійснення правосуддя, для виявлення недобросовісної суддівської практики шляхом аналізу текстів» [2], так як узагальнення судової практики це не тільки аналітична, а в тому числі і організаційна діяльність, яка не може бути реалізована виключно можливостями ШІ.

Натомість ВРП запропонувала інший пілотний проект «на базі одного суду першої інстанції в частині автоматизованого розгляду системою із застосуванням штучного інтелекту судових справ з розгляду адміністративних правопорушень із формальним складом». На думку ВРП це дозволило б «напрацювати практичний матеріал з розгляду найбільш поширених малозначних адміністративних правопорушень (із формальним складом)» та «знижити рівень навантаження суддів» [3].

Такий підхід, який в тому числі передбачав спробу замінити суддю технологією, в 2021 р., очевидно, був революційним і, певно, базувався на недостатньому розумінні можливостей, обмежень та ризиків застосування ШІ. Частково це пояснюється загальним інформаційним трендом, що в цей же час почав формуватися у відкритих джерелах. Без конкретизації наводились приклади застосування ШІ в судових органах США та Великобританії, зазначалось про проривні підходи зі сторони Китаю та Бразилії. Зокрема, активно використовувалась інформація про те, як в рамках спеціалізованого інтернет-суду в Китаї використовується аватар на базі ШІ, який веде судові засідання та звертається до сторін. Така подача без додаткових пояснень створювала ілюзію того, що ШІ і приймає остаточне рішення у справі [4].

Проте більш детальне дослідження вказує на те, що жодна з вищезгаданих країн не дозволила собі підміняти суддю-людину функціональністю

ШІ. Наприклад, Китай застосовує ШІ для «інтелектуальної допоміжної обробки документів, інтелектуального формування судових стенограм та інтелектуального помічника в судовому процесі», маючи плани на впровадження додаткової функціональності на базі ШІ в рамках проекту «Розумного суду» [5].

У США теж був експеримент із застосування ШІ, в якому машина мала визначити ймовірність повторного вчинення правопорушення у разі умовно-дострокового звільнення від відбування покарання. Але не обійшлося без курйозів, як виявилось ШІ вдвічі завищував ймовірність рецидиву для темношкірих засуджених і двічі занижував для білошкірих, проявляючи ознаки дискримінації за кольором шкіри [6].

У Бразилії на федеральному рівні було запропоновано використати ШІ для наступних завдань: «сортування позовів, визначення характеристик кожної справи та пропонування аргументів, які можна надати в суді; створення статистичних даних та аналіз кількості справ для прийняття стратегічних рішень AGU (авт. Advocacia-Geral da União, Генеральна прокуратура) та визначення потенційних варіантів врегулювання; зведення документів і виготовлення подань» [7].

Національна рада юстиції, регулюючий і наглядовий орган бразильської юстиції, видала резолюцію 332 від 21 серпня 2020 р. «Про забезпечення етики, прозорості і управління у виробництві та використанні штучного інтелекту в судовій системі», яка встановила наступні принципи: повага до основних прав, відсутність дискримінації, рівність, безпека, публічність, прозорість, контроль користувачів, управління та якість [8].

Зазначені вище принципи не є чимось новим, а повністю відповідають «Європейській етичній хартії щодо використання штучного інтелекту (ШІ) в судових системах та їхньому середовищі», прийнятій Європейською комісією з ефективності правосуддя в 2018 р. [9]. Треба відзначити, що європейські інституції найбільш ґрунтовно підійшли до регулювання питання щодо використання ШІ, як в цілому (вже прийнято Закон «Про штучний інтелект» (Artificial Intelligence Act) [10], так і використання технологій штучного інтелекту саме в судовій діяльності.

Окрім згаданої вище Європейської етичної хартії 2018 р. серед європейських політичних документів, слід окремо виділити Висновок №26 Консультативної ради європейських суддів «Рухаючись вперед: використання допоміжних технологій у судочинстві», який, позитивно сприймаючи застосування ШІ, як асистивної технології, все ж наголошує на недопустимості підміни штучним інтелектом роботи судді-людини [11].

Очікувано, що представник КРЕС в Україні, суддя Конституційного Суду України В. Городовенко повністю підтримує таку позицію, заявляючи, що «штучний інтелект і технології можуть значно допомогти у роботі суддям,

але не замінити їх» [12]. Аналогічної точки зору притримується і Голова ВРП Г. Усик, який стверджує, що «можна швидко і ефективно знайти відповіді на запитання щодо застосування матеріального і процесуального права, утім штучний інтелект ніколи не може взяти до уваги особливості морально-етичних компонентів під час розгляду судової справи» [13]. Голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики Д. Маслов, ще більш категоричний в цьому плані «жодний штучний інтелект не замінить суддю. Штучний інтелект може покращити і зробити більш зручною роботу судді, але людину ніхто не замінить» [13].

За такого консенсусу ключових політичних гравців, здавалося б питання вже вирішено однозначно, але чітке визначення поняття «асистивна технологія» відсутнє і це створює поле для подальших дискусій і «амбіційних» пропозицій. Голова Мінцифри М. Федоров анонсує масштабне впровадження штучного інтелекту, вказуючи, що штучний інтелект «стане фундаментальним, наскрізним для кожної галузі» [14]. Заступник Голови Державної судової адміністрації України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Л. Сапельников повідомив про наміри розробити оновлений електронний суд, в якому будуть представлені модулі на базі штучного інтелекту [15].

Практичне використання ШІ судовою владою в Україні потребує відповідного правового регулювання, яке має розроблятися на основі принципів публічної політики у цій сфері. Отримання Україною статусу кандидата на членство в Європейському Союзі вимагає якомога швидше адаптувати нашу політику і законодавство до європейських стандартів. 30 жовтня 2024 р. відбулись публічні слухання нової концепції ЄСІКС, яка з-поміж іншого визначає такі можливості застосування ШІ [16]: деперсоналізація та датамаскування; розпізнавання тексту; перевірка документів на наявність орфографічних та змістових помилок; стенограма судового засідання, нарад, зустрічей; озвучування текстів судових рішень замість судді; генерація проєктів документів; інтелектуальний контекстний пошук; підбір судової практики та перевірка наявних в ній норм законодавства на актуальність; підбір і рекомендація моделі по розгляду справи, підбір методології; аватар-асистент, який допомагає користуватися системою і надає базову правову допомогу; оцінка термінів і ресурсів на розгляд справ.

За результатами опитувань, що здійснювались під час проведення публічних слухань, найбільшу кількість вподобань від присутніх (понад 250 учасників) отримали функції виявлення різного типу помилок в документах, що складаються в суді, стенограмування судових засідань, генерація проєктів документів, а також перевірка використаних у документах норм законодавства на актуальність.

Концепцією передбачається створення моделі правосуддя, яка, будучи натренованою на матеріалах судових справ та прийнятих рішеннях, зможе з високою долею ймовірності передбачати результати розгляду нової судової справи з урахуванням поданих доказів. Після того, як ця модель отримає підтвердження спроможності, її передбачається використати для досудового вирішення спорів, яка власне буває двох видів: медіація та арбітражний суд. Тож, ШІ в перспективі має шанс замінити суддю арбітражного суду.

Висновки

Впровадження технологій штучного інтелекту є загальносвітовим трендом, що безумовно надає істотні переваги своїм користувачам. Проте, зважаючи на відносно молодий вік цієї технології та недостатню дослідженість ризиків її використання, необачні експерименти з ШІ в судових органах, зокрема в рамках судочинства, можуть мати вкрай негативні наслідки, в тому числі суспільно-політичного характеру.

Наразі існує консолідована позиція європейської суддівської спільноти, яка повністю підтримана ключовими політичними гравцями в Україні, щодо виключно асистивної ролі ШІ у відправленні правосуддя, що має захистити незалежність суддів та недопустити навіть думки про те, що правосуддя може здійснюватись не людиною, а технологією. Але невизначеність меж асистивності потенційно може створювати ризики для неупередженості судді під час прийняття рішення, зокрема через маніпуляцію технологією його сприйняттям та підштовхуванням до умовиводів.

Відтак під час розроблення політичних документів і нормативно-правових актів щодо застосування штучного інтелекту у відправленні правосуддя мають бути враховані дослідження щодо переваг, недоліків, можливостей та ризиків цієї технології. Публічна політика в цій сфері, яка інтенсивно формується в Україні, має містити такі принципи щодо меж використання ШІ, які дадуть змогу значно підвищити ефективність влади та запобігти необґрунтованим порушенням прав і законних інтересів громадян.

Список посилань

1. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 03.09.2024).
2. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні на 2021 — 2024 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.05.2021 № 438-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-z-438r> (дата звернення: 05.09.2024).

3. Про погодження проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні» із зауваженнями: Акт Вищої ради правосуддя від 09.02.2021 № 283/0/15–21. URL: <https://hcj.gov.ua/doc/doc/2582> (дата звернення: 06.09.2024).
4. AI judges and verdicts via chat app: the brave new world of China's digital courts. France24. 2019. URL: <https://www.france24.com/en/20191206-ai-judges-and-verdicts-via-chat-app-the-brave-new-world-of-china-s-digital-courts> (дата звернення: 10.09.2024).
5. The country's first AI virtual judge to help the application of artificial intelligence in the judicial field. Shanghai Open. 2020. URL: https://doc.shanghaiopen.org.cn/case/16/en_2.html (дата звернення: 10.09.2024).
6. Angwin J., Larson J., Mattu S. and Kirchner L. Machine Bias. ProPublica. 23.05.2016. URL: <https://www.propublica.org/article/machine-bias-risk-assessments-in-criminal-sentencing> (дата звернення: 12.09.2024).
7. Governo contrata OpenAI para tentar diminuir impacto fiscal de perdas judiciais. Folha de S.Paulo. 2024. URL: <https://www1.folha.uol.com.br/mercado/2024/06/governo-contrata-openai-para-tentar-diminuir-impacto-fiscal-de-perdas-judiciais.shtml> (дата звернення: 13.09.2024).
8. Dispõe sobre a ética, a transparência e a governança na produção e no uso de Inteligência Artificial no Poder Judiciário e dá outras providências: Resolução Presidência de 21.08.2020 №332. URL: <https://atos.cnj.jus.br/atos/detalhar/3429> (дата звернення: 13.09.2024).
9. European Ethical Charter on the use of Artificial Intelligence in judicial systems and their environment: European Commission for the efficiency of justice (CEPEJ). Strasbourg, 3–4 December 2018. URL: <https://rm.coe.int/ethical-charter-en-for-publication-4-december-2018/16808f699c> (дата звернення: 15.09.2024).
10. Artificial Intelligence Act: Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32024R1689> (дата звернення: 18.09.2024).
11. Рухаючись вперед: використання асистивних технологій у судочинстві: Висновок Консультативної ради європейських суддів від 01.12.2023 № 26. URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/vysnovok_kryes_no_26_neoficiynu_pereklad.pdf (дата звернення: 19.09.2024).

12. Штучний інтелект і технології можуть значно допомогти у роботі суддям, але не замінити їх,— Висновок КРЄС. Судово-юридична газета. 2023. 28 грудня. URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/289290-iskusstvennyu-intellekt-i-tekhnologii-mogut-pomoch-v-rabote-sudyam-no-ne-zamenit-ikh-zaklyuchenie-kses> (дата звернення: 21.09.2024).
13. Штучний інтелект ніколи не зможе взяти до уваги особливості морально-етичного компонента під час розгляду судової справи. Вебсайт Вищої ради правосуддя. 05.03.2024. URL: <https://hcj.gov.ua/news/shtuchnyu-intelekt-nikoly-ne-zmozhe-vzyaty-do-uvagy-osoblyvosti-moralno-etychnogo-komponenta> (дата звернення: 21.09.2024).
14. Глава Мінцифри аносував ще більш масштабне застосування штучного інтелекту. Слово і діло. 2024. 25 вересня. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2024/09/25/novyna/suspilstvo/hlava-mincyfry-anonsuvav-shhe-bilsh-masshtabne-zastosuvannya-shtuchnoho-intelektu> (дата звернення: 26.09.2024).
15. Як буде виглядати модернізована ЄСІТС: концепція Державної судової адміністрації. Вебсайт Державної судової адміністрації. 19.07.2024. URL: <https://ki.court.gov.ua/tu11/pres-centr/news/1639321/> (дата звернення: 29.09.2024).
16. Нова ЄСІКС стане єдиною екосистемою на зразок Google та супер-аппом. Портал судової влади України. 01.11.2024. URL: <https://court.gov.ua/archive/1694425/> (дата звернення: 01.11.2024).

References

1. Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On the approval of the Concept of the development of artificial intelligence in Ukraine» No. 1556 (2020, December 2). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
2. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On the approval of the plan of measures for the implementation of the Concept of the development of artificial intelligence in Ukraine for 2021–2024» No. 438 (2021, May 12). <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-z-438r> [in Ukrainian].
3. Act of the High Council of Justice «On the approval of the draft order of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On the approval of the plan of measures for the implementation of the Concept of the development of artificial intelligence in Ukraine» with comments» No. 283/0/15–21 (2021, February 9). <https://hcj.gov.ua/doc/doc/2582> [in Ukrainian].

4. AI judges and verdicts via chat app: the brave new world of China's digital courts (2019). France24. <https://www.france24.com/en/20191206-ai-judges-and-verdicts-via-chat-app-the-brave-new-world-of-china-s-digital-courts>
5. The country's first AI virtual judge to help the application of artificial intelligence in the judicial field (2020). Shanghai Open. https://doc.shanghaiopen.org.cn/case/16/en_2.html
6. Angwin, J., Larson, J., Mattu, S. & Kirchner, L. (2016, May 23). Machine Bias. ProPublica. <https://www.propublica.org/article/machine-bias-risk-assessments-in-criminal-sentencing>
7. Government hires OpenAI to try to reduce the fiscal impact of legal losses. Folha de S.Paulo (2024). <https://www1.folha.uol.com.br/mercado/2024/06/governo-contrata-openai-para-tentar-diminuir-impacto-fiscal-de-perdas-judiciais.shtml> [in Portuguese].
8. Presidency Resolution «Provides for ethics, transparency and governance in the production and use of Artificial Intelligence in the Judiciary and other provisions» No. 332 (2020, August 21). <https://atos.cnj.jus.br/atos/detalhar/3429> [in Portuguese].
9. European ethical Charter on the use of Artificial Intelligence in judicial systems and their environment (2018, December 3–4). European Commission for the efficiency of justice (CEPEJ). <https://rm.coe.int/ethical-charter-en-for-publication-4-december-2018/16808f699c>
10. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council (2024, June 13) «Artificial Intelligence Act». <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32024R1689>
11. Opinion of the Advisory Council of European Judges «Moving forward: the use of assistive technologies in the judiciary» No. 26 (2023, December 1). https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/vysnovok_kryes_no_26_neoficiynny_perekklad.pdf [in Ukrainian].
12. Artificial intelligence and technologies can significantly help judges in their work, but not replace them, — Conclusion of the Central Court of Justice (2023, December 28). Judicial and legal newspaper. <https://sud.ua/uk/news/publication/289290-iskusstvennyy-intellekt-i-tekhnologii-mogut-pomoch-v-rabote-sudyam-no-ne-zamenit-ikh-zaklyuchenie-kses> [in Ukrainian].
13. Artificial intelligence will never be able to take into account the peculiarities of the moral and ethical component during the consideration of a court case (2024, March 05). Supreme Council of Justice. <https://hcj.gov.ua/news/shtuchnyy-intelekt-nikoly-ne-zmozhe-vzvyaty-do-uvagy-osoblyvosti-moralno-etychnogo-komponenta> [in Ukrainian].

14. The head of the Ministry of Digital announced an even larger application of artificial intelligence (2024, September 25). Word and deed. <https://www.slovoidilo.ua/2024/09/25/novyna/suspilstvo/hlava-mincyfry-anonsuvav-shhe-bilsh-masshtabne-zastosuvannya-shtuchoho-intelektu> [in Ukrainian].
15. What will the modernized UJITS look like: the concept of the State Judicial Administration (2024, July 19). State Judicial Administration. <https://ki.court.gov.ua/tu11/pres-centr/news/1639321/> [in Ukrainian].
16. The new UJICS will become a single ecosystem like Google and a superapp (2024, November 1). Portal of the judiciary of Ukraine. <https://court.gov.ua/archive/1694425/> [in Ukrainian].

Oksana Kukuruz

Doctor of Political Sciences

V. M. Koretsky Institute of State and Law of National Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

<https://orcid.org/0000-0003-1863-3028>

e-mail: kukuruz@nas.gov.ua

Ruslan Pakhomov

Postgraduate student, V. M. Koretsky Institute of State and Law of National Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

<https://orcid.org/0009-0001-4550-710X>

e-mail: pakhomovr@gmail.com

**PERMISSIBLE LIMITS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE
USE IN THE ADMINISTRATION OF JUSTICE:
POLITICAL AND LEGAL ASPECTS**

Abstract

The article analyzes some cases of artificial intelligence (hereinafter — AI) use in the administration of justice in foreign countries, as well as the attitude of Ukrainian policy makers to this advanced technology, in particular against the background of Ukraine's further European integration. It is shown that, in general, foreign judicial systems are experimenting with the use of high technologies, and in particular, AI, but they are not ready to consider AI as a technology which, after analyzing the court case, is able to generate a final court decision on its own and, as a result, replace a human judge. It is found out that the heads of national judicial authorities and relevant key representatives of the legislative and executive branches generally share and support European approaches, but allow for a bolder use of AI in order to increase the efficiency of the government in general and the Ukrainian court in particular. It is proved that the most reasoned and developed in this context is the consolidated professional position promoted by the institutions of the European Union (the Consultative Council of European Judges, the European Commission for the Efficiency of Justice, etc.). Their policy documents state that AI can only play an assisting role in the administration of justice. The authors of the

article emphasize the need to develop a balanced and consistent public policy in Ukraine and the corresponding legal regulation in this area, taking into account the positions of the EU institutions.

Keywords: artificial intelligence; government efficiency; judiciary; administration of justice; public policy; European integration.

Стаття надійшла до редакції 01.11.24

© Кукуруз О. В., Пахомов Р. В., 2024